

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnistvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 18.

V Ljubljani, v soboto 23. januarija 1892.

Letnik XX.

Slovenska vzajemnost.

Največja nesreča za nas Slovence je, da smo razdeljeni v več kronovin in smo v mnogih teh kronovinah v manjšini. Naši nasprotniki se znajo seveda dobro okoristiti s temi, za nas neugodnimi razmerami. Drugače postopajo z nami na Kranjskem, drugače pa na Primorskem, Štajerskem, in Koroškem.

Pri nas na Kranjskem nam sedaj vsaj nikdo ne oporeka, da je za slovensko prebivalstvo slovenščina prvi deželni jezik. Gledé koroških Slovencev je pa že minister Gautsch stvar tako zasukaval, kakor bi zanje bila nemščina prvi deželni jezik, slovenščina pa še-le drugi. Nemščine bi se morali vsi učiti, slovenščine pa le tisti, kateri se je dobrovoljno hoté. Da je tako tolmačenje ustave samovoljno, ni nam treba praviti. Ali baš take teorije drži se deželni šolski svet štajerski. Slovenci se morajo na Koroškem boriti za slovenske šole, Nemcem se pa na Kranjskem ni za nemške treba. Na Kranjskem je dovoljena „Sokolom“ njih običajna obleka, na Primorskem se pa prepoveduje. Da tako nejednako postopanje nam Slovincem ne ugaja, nam še praviti ni treba. Zatorej je pa naša misel, da bi naši poslanci morali vedno na Dunaju naglašati, da moramo zahtevati za vse slovenske pokrajine popolnoma jednako postopanje. To mora biti naše geslo. Ne smemo se zadovoljiti s kakimi praznimi obljubami, temveč pri vsaki priložnosti zahtevajmo fakta. Ustava ne pozna takih razlik mej kronovinami in jih zatorej tudi vlada poznati ne sme.

To je pa posebno važno sedaj, ko se pripravljajo neke spremembe in vlada skuša dobiti novo večino. Vsakemu, kdor bode beračil za slovenske glasove, naj se jasno pove, da za drugačno ceno ga ne podpiramo, kakor da se nam zagotovi popolnoma jednako postopanje v vseh kronovinah, naj smo že v večini ali v manjšini, to je tako postopanje, kakor ga zahteva ustava. Če pa se nobena stranka nam neče obvezati, da bi z vso odločnostjo podpirala te naše zahteve, ohranimo si popolnoma slobodno roko.

Bodo že prišli časi, ko bodo nas še potrebovali, ti časi neso več tako daleč.

Sicer pa moramo tudi mi vse svoje ravnanje vrnati po tem. Delati ne smemo nobene razlike mej Kranjci, Korošci in Primorci. Lani se je v neki važni zadevi, ki se nikakor ni tikala samo Kranjcev, temveč postopanja vseh slovenskih poslancev, bila vnela jako burna polemika.

Tukaj ne bodemo razpravljali, kdo je imel pravo, kdo napačno, ker se je o tej stvari sami že dosti pisalo. V to polemiko se je pa vmešal neki štajerski list in izrekel svoje mnenje. In kaj se zgodi? Baš od strani, kjer se tako rado naglašča potreba zjedinenja Slovencev, slišal se je glas, da se Štajerci nemajo mešati v naše kranjske zadeve.

To diši popolnoma po teoriji koroških Nemcev, da se Kranjci ne smejo mešati v koroške zadeve. Mi mislimo, da bi nam Slovincem moral biti vselej drag svet naših bratov zunaj kranjskih mej, kakor se tudi mi smemo in moramo zanimati za štajerske in koroške zadeve.

Če mi priznavamo, da je ta razdelitev Slovencev v razne kronovine za nas Slovence škodljiva, vendar ne smemo sami pomagati, da se meja mej Kranjci in Štajerci še poveča. Če bodemo tako postopali, nikdar ne pridemo do zjedinjene Slovenije, katera bi vendar morala nam Slovincem vedno ostati idejal. Če bodemo tako druge Slovence odbacivali od sebe, bodo tudi oni začeli Kranjce gledati po strani, in to bode vsem našim težnjam v kvar.

Če sami tako postopamo, potem tudi drugim ne moremo ugovarjati, če trdijo, da se Kranjci ne smejo zanimati za druge Slovence, in tudi vladi ne, če v raznih kronovinah različno postopa s Slovenci. Tako ravnanje mora pač vsakega Slovenca v srce zaboleti, kajti le prejasno kaže, da je nekaterikom več ležeče na njih strankarskih težnjah, kakor pa vzajemnosti Slovencev, to je, na stvari, da je vse naglašanje zjedinenja Slovencev le prazna fraza.

Naravno je sicer, da je nekaj separatizem mej Slovenci globoko vkoreninjen. Stoletja smo politično ločeni in zatorej se zares mnogi čutijo v prvi vrsti

Kranjce, Korošce, Štajerce ali Goričane, potem še-le Slovence. Ta separatizem je že nam mnogo škodoval. Ali ko je že vendar jedenkrat dognano, da je to nam v škodo, bi vendar vsaj večji slovenski listi, posebno taki, ki so namenjeni za vso Slovenijo, ne smeli tega še pospeševati. Težaven je boj za naš narodni obstanek in ta boj bodemo le mogli srečno izvojevati, ako bodemo drug drugemu podpirali s svetom in dejanjem. Če pa bodemo razširjali propad, bodo pa del za delom od naše mile domovine potujčili in nazadnje bode prišla vrsta tudi na Kranjce. Sedaj je še čas, da se napake popravijo, ali kmalu utegne biti prepozno, kajti naši nasprotniki ne mirujejo in mej nas skrivaj sejejo seme prepira.

† Nadvojvoda Karol Salvator.

Z Dunaja, 22. januarija.

Danes ob 4. uri popoldne je bil pogreb nadvojvode Karola Salvatorja. Kakor se veselo svečanosti pri cesarskem dvoru s posebnim bliščem vršijo, tako imajo obredi pri žalostnih dogodkih jako resen značaj. Po stari navadi bilo je truplo rajnega nočjo o polnoči iz njegove palače v dvorno kapelico preneseno, in sicer po španjskem običaju na posebnem odru kot tovor paru mezgov naloženo. Tovor spremljajo ob straneh gologlavi strežaji in črno oblečeni jezdeci z motno-svetlimi svetilnicami na drogih. Pred krsto jezdi tropa pridvornih konjikov, zanje se peljejo rajnega višje spremstvo in kamorniki, spreved zaključni tropa konjikov. V dvorni kapelici je bilo truplo izpostavljeno čez noč do danes popoldne. Od osme ure do dvanajstih bile so neprenehoma tihe maše, ob desetih peli so na koru „Mizerere“, in se je truplo blagoslovilo. Dopoldne bil je ljudstvu vhod dovoljen. Znano je, da se udom cesarske rodovine truplo mazili. Sree hranijo po tem v sreberni posodici pri sv. Avguštinu, drugi del pride v podzemeljsko rakev k sv. Štefanu, celotno truplo pa so ob 4. uri prenesli v cesarsko grobišče, ki je očetom kapucinom pri njih cerkvi v varstvo izročeno.

LISTEK.

Demant.

Češki napisal J. Doubrava.

Svetovno znano tržišče mnogih posebnosti in raznih dragocenosti je London. Tu nahajaš cvetke, ki imajo svojo domovino onostran morja, zveri afrikanske, Amerika in Avstralija z vsemi svojimi narodopisnimi zanimivostmi sta tu na ogled v angleški prvostolnici; v posebni meri se v Londonu trži tudi z demanti. Marsikaj zanimivega se pripoveduje o krasnih dragocenostih tega oddelka. Povem tu le jedno, katere priča je bil angleški konzul v Carjigradu in o kateri se je govorica razširila na vse strani.

Brongle and Swallows se zove londonska hiša, katere posel je trgovina z demanti. V ta namen ima zveze po vseh deželah in mestih ter vé o vsakem dragocenem kamnu na svetu, kdo ga ima v posesti, kako dolgo in ali je na prodaj. Posebno pozornost je obračal z demantom tudi Jak. Smith; bil je zlatar, toda bolj zakoten. Pri večjih svotah ni bil namreč kupec, ampak je le posredoval, da se

je dognala kupčija; kjer se je šlo le za mali denar, pa je tudi sam kupoval. Tako si je že pridobil lepo imenje, naposled pa je ostal sam z jedinim sinom Eleazarjem.

Smithov sin pride nekega dne k Brongleju z naročilom, da naj gospodar obišče njegovega očeta, ker ima ž njim govoriti v prav važni stvari. Brongle se urno napravi in hiti za Eleazarjem, misleč, da se gré za ugodno kupčijo, ki se mora urno završiti. Toda ko pride k Smithu, najde ga bolnega v postelji.

„Boln sem“, prične Smith, „in kdo vé, ali še kedaj ozdravim. Dasi ste vi kristijan, a jaz žid, imela sva dolgo časa lepe kupčije med seboj in ne moreva se pritožiti, da bi nama ne bile donašale obilnih dobičkov, vam večjih, meni nekoliko manjših. Želel bi, da bi v istih prijateljskih razmerah ostali tudi z mojim sinom, ako jaz umrjem. Ravno sedaj imam neko prav imenitno stvar, toda nevarno, zelo nevarno. Ne vé, ali bi imeli vi toliko poguma...“

Gospod Brongle, mlad in čvrste postave, se zasmeja.

„Ničesar se ne bojim“, odgovori odločno, „in vi prejmete svoje plačilo, kakor dogovorjeno. Nekaj

tisočakov gotovo ostane tudi vam, ako se nam posreči kupčija.“

Starec reče sinu, naj gre iz sobe, ter prične: „Prejel sem iz Carjigrada vest od svojega trgovskega tovariša Levitha, da je ondi na prodajo demant nenavadne velikosti. Na Turškem pa treba od demantov plačevati silno velike davke in poleg tega velja navada, da nobeden večji dragi kamen ne sme čez mejo, dokler si ga ne ogledajo sultan in njegovi dostojanstveniki. Sedanji posestnik demanta pa vé, da bi mu demanta več ne vrnili z dvora, ako bi ga poslal na ogled. Moral bi ga rad ali nerad sultanu pokloniti v dar. Ta posestnik demanta je paša iz stare rodovine, potrebuje denarja, ako dobi 8000 liber (96.000 gld.). Samo kupec mora biti tujec, ki bo z demantom precej pobegnul čez mejo.“

Brongle se je vzradoval v svojem srce. „Pojdem!“ rekel je in je odšel.

Že drugi dan zopet pride k Smithu. Ta mu naroči, da Levith v Carjigradu dobi provizijo od paše, da ondi torej njemu ni treba nič plačati. Naznani mu tudi, kje da bo Levitha dobil v Carjigradu.

Po dolgotrajni poti dospe Brongle v Carjigrad. Naseli se v bolj neznatni gostilnici „pri mestu

Kapucinska cerkev bila je v ta namen od tal do vrha črno preoblečena. Proti četrti uri to se tam zbirali razni državni in vojaški dostojanstveniki, člani državnega zbora, mestnih oblastev, stolni kapitel, kardinal nadškof Gruša v spremstvu pridvornih kapelanov. Ob štirih pripeljali so se presvetli cesar z vsemi tukaj bivajočimi nadvojvodami in nadvojvodinjami. Po blagoslovljenju trupla v dvorni kapelici se je pričel sprevod. Pričela ga je tropa konjиков, sledili so dvorni strežniki in uradniki, za njimi „črni vitez“, jezdec v staroveški železni opravi na konju, po tem spremstvo in hišni maršal rajnega, za njim krasni voz mrtvaški s krsto, kateri so ob strani svetili dvorniki in plemeniti mladeniči.

Za krsto je sledila osobna cesarska garda, avstrijska in ogerska, v svoji krasni uniformi, potem oddelek pehote in slednjič konjištvo.

Ko so truplo odložili in prenesli v sredo cerkve, odpel je dvorni pevski kór „Liberio“, kardinal opravil pogrebne obrede, potem pa so nesli krsto v spodnjo cerkev, kjer imajo člani cesarske rodovine svoje počivališče.

Tu so odmolili še „Očenaš“ in „Vero“, potem je najvišji pridvornik princ Hohenlohe gvardijanu izročil ključ od krste.

Naj v miru počiva blagi rajniki ter tukaj čaka vstajenja! Spomin njegov bode mil vsem, ki so ga poznali, nepozaben pa njegovim. Saj je bil vzor krščanskega soproga in očeta, prevzvišen vzgled vernosti nam vsem.

Znano je, da so poroko njegovo z Marijo Imakulato, kraljevo princesinjo napolitansko, sveti Oče Pij IX. sami blagoslovili v Vatikanu, in ta blagoslov je donesel družbinsko srečo, kakršna je še redko kje.

Ganljivo je slišati, kaka pobožnost je vladala vso to hišo. Vsako jutro bila je vsa družina skupno pri sv. maši, pri kateri sta po dva nadvojvodi vselej s prisrčnim veseljem stregla. Rožni venec in druge pobožnosti so bile tu vdomačene.

Ko je božja pot lurske Matere Božje zaslovela, bil je rajniki prvi med princu, ki so tam Marijo počastili. Ganljivo je slišati, da je 14. t. m. bil pri sv. obhajilu, in ko je na noč potem nevarno zbolel, je še tisto noč poprosil, da so ga prevideli s sv. zakramenti. Potem se je ne le svojim za vso njihovo ljubezen zahvalil, temveč tudi poslom izrekel zahvalo za njih postrežbo ter prosil odpuščenja, ako bi bil koga razžalil.

Ko so umrlega truplo položili v krsto, sta prevzvišena soproga in starejši sin Leopold pri tem delu ljubezni stregla, spominke mu izročila in v srebrni škatlici pridelala spis črtic njegovega življenja, v katerem ga sin pač po pravici imenuje vzgled vernosti in kreposti višjim in drugim. Ko so rajnega iz mrtvaške sobe prenesli v domačo kapelico, molili so pri njem dolgo časa; zvečer zbrala se je krog krste vsa družina in molila rožni venec. Potem je soproga po običaju, ki se ga je bila doma v Neapolju privadila, z duhovniki vred po latinsko molila bilje, drugo jutro pa je vsa družina za rajnega pristopila k sv. obhajilu. O kako blagodejno nam sree ogreva tolika vernost in pobožnost iz sijajnih krogov. Ali pa nam ni tudi treba občudo-

Pešti“ na Peri, naznani se pa policiji kot trgovec z blagom iz Odese.

Še isti dan se je napotil po mestu. Dobi si vodnika, nekega Armenca. Ta ga vodi po raznih trgih in ulicah. Ko sta šla ravno memo svete zofijske mošeje, vpraša Brongle Armenca: „Ali veste, kje je židovski okraj v Carjigradu?“

„Vém“, odgovori vodnik, „a tam ni videti nič posebnega.“

„Vendar bi jaz vsejedno rad videl oni okraj. Peljite me tje!“

Vsedla sta se v najeti voz in odpeljala. V židovskem okraju v ogradju nad Zlatim rogom bilo je res videti vse prav navadno. Nič posebnega nikjer. Armenec ni imel ničesar razkazovati. Brongle pa se je pazljivo oziral na vse strani, da bi zapazil prodajalnico z napisom: „Benjamin Levith.“ Res jo kmalu zapazi. A kakor bi se ne bilo nič zgodilo, vozita se dalje. Ko dojdeta do Brongle-jevega bivališča, reče ta Armenec: „Jutri vas ne potrebujem, ker se moram odpočiti od težavnih potov.“

Drugi dan pa je Brongle vstal zgodaj in kmalu odšel ter se napotil proti židovskemu okraju po ulicah, katere si je včeraj dobro zapomnil. Kmlalu je pred napisom: „Benjamin Levith.“ (Dalje sledi.)

vati srčnosti in krščanske hrabrosti, s katero prevzvišena soproga, pač prava „mulier fortis“ po sv. pismu, prenaša britko zgubo? Krščanska vera je edino tolažilni pomoček v žalosti, kakor je edino pravo vodilo v sreči. Vernik se z Bogom veseli, pa tudi z Bogom žaluje, zato ga žalost ne upogne, sreča ne prevzame.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Sedanja večina v hrvatskem saboru se smatra za pravo naslednico one narodne bolje madjarske stranke, s katero je sklepal leta 1868. ban Rauch poznato pogodbo med Magjari in Hrvati, ter se zatoraj pri vseh važnih napravah pozivlje na ta važni, takorekoč mejnarodni dogovor, češ, da ima le-ta stranka največ zaslug, da je Hrvatska ostala avtonomna kraljevina. Mnogi bi se pa vendar prevarili, ko bi verjel takemu dokazovanju. Da je bila Rauchova stranka magjarska, ne bode nobeden oporekal, ali da bi bila tako popuščala Magjarom, kakor sedanja njena domnevna naslednica, zopet nobeden ne veruje, kdor le pozorno motri razvitek naših današnjih odnošajev. Rauchova stranka je sklenila z Magjari zares proti volji pravih neodvisnih narodnjakov omenjeno pogodbo. Ali le-ta pogodba je sestavljena tako, da Magjari po njej ne bi bili nad Hrvati dobili nikdar tolikega vpliva, ko ne bi bila sedanja magjarska stranka tako popustljiva. Magjaroni so si znali počasi najti pot, po katerem so prišli na Hrvatsko v kljub omenjeni pogodbi ter so si tukaj celó cel kraj — namreč Reko z okolico — kar prisvojili. Že za Mažuraničeve vlade, ko je bila Rauchova magjarska stranka previdno premagana, začeli so Magjari spletkariti ter vsiljevati na Hrvaškem svoj jezik in svoj upliv. Našli so se že takrat plemeniti domoljubi, ki so svarili domorodno Mažuraničovo vlado, naj pazi na brate preko Drave, da se ne bodo pri vsakej priložnosti vtikali v naše notranje zadeve. Ali na glas teh plemenitih mož se niso takrat niti pri vladi niti v saboru dovoljno ozirali, a moč magjarska je na Hrvaškem čim dalje bolj rasla. Cesar Magjari se morda za bana Raucha ne bi bili upali storiti, izveli so zdaj brez zaprek. Kar čez noč so bili napisi po železniških postajah magjarski, ravno tako poštni pečati itd. Ko je hotel narod temu dejanju ugovarjati, potolažila ga je vlada, da hoče ona takšna vprašanja v dogovoru z ogersko vlado rešiti. Ali do tega ni prišlo. Saj še časa ni bilo. Magjari so zahtevali kar naravnost tudi Reko na-se. Banu Mažuraniču ni bilo več obstanka in prišel je za njim še bolj popustljivi ban Pejačević. Poprejšnja večina v zboru se ga oklene, ali so se ob enem pojavili tudi zopet neki magjaroni stare korenine. Zdaj so se stvari še bolj hitro razvijale. Magjari zahtevajo že javno, da se uči na Hrvaškem magjarski jezik ter je tedanji finančni ravnatelj David ustanovil za svoje uradnike tako magjarsko šolo. Pa tudi napisi na grbih imajo biti magjarski. To je bilo pa že preveč. Ko so hoteli obesiti v Zagrebu grb z magjarskim napisom, zavrelo je na Hrvaškem tako, da je bila cela ustava za nekaj časa obustavljena ter v deželi vladal komisar. Ko se je dežela pomirila, dobi Hrvatska novega sedanjega bana. Saborske večine prva naloga je bila v novem saboru, da natanko popiše vse prekršaje nagodbenih ustanov od strani magjarske ter zahteva, da se odstranijo, drugače pa bode podpisala novega bana, če se le njihova zahteva izpolni. Ali na vse pritožbe se je kmalu pozabilo. Nova vlada ni niti najmanje mislila, da se v pogledu omenjenih tožeb kaj stori, temveč je dopuščala, da se vlasti magjarski odpró vrata še širje, nego so jej bila do zdaj odprta. To je kmalu opazila plemenita črtica domoljubnih mož v velikej narodnej stranki, ki je dozdej podpirala i bana Mažuraniča i Pejačevića, da ne more s to stranko nič več v družbi ostati, kajti sedanjega bana ni hotela imeti za svojega vodjo. To je današnja neodvisna narodna stranka, dočim je veči del tako zvane narodne stranke pomnožen z mnogimi pravimi magjaroni ostal pri sedanjem banu, ter ga še sedaj v vsem podpira.

Na pritožbe, katere je večina poslancev iz te stranke pri nastopu sedanjega bana podpirala, se je pozabilo, a Madjari, zadovoljni s takim izidom, morejo sedaj po svojej volji svoje nakane izvrševati brez vseh zaprek. Tako so v najnovejšem času izdali nove grbe za splošne oblasti. Na tem splošnem grbu vidi se poleg grba Hrvatske, Slavonije, Dalmacije in Ogerske tudi grb mesta Reka. To je pa

čisto protizakonito, kajti Reka je del kraljevine hrvaške in njen grb nima mesta na splošnem grbu, kajti po 62. točki nagodbe se grb mesta Reke ne navaja med ostalimi. S tem je zopet nagodba očitno prelomljena. Šedanja večina našega sabora se hvali, da stoji na temelju nagodbe in da je prava naslednica Rauchove stranke, ki je nagodbo sklenila. Prav radovedni smo, bode li tudi to skleneno nagodbo branila, kakor bi jej bila dolžnost. Po dose-danji izkušnji tega ne bode storila, nego bode pre-pustila vso stvar banu, da jo on reši. Ali pametno in dostojno bi bilo od te stranke, da se ne nazivlje nič več narodno niti naslednico Rauchove magjarske stranke, kajti narodna ni nič več, ker ne brani v mnogem pogledu časti narodne, a naslednica Rauchove tudi ni, saj se vidi, koliko jej je ležeče na točnem vršenju nagodbe.

Koroški „bauernbund“ — pa Slovenci.

Iz Celovca, 18. jan.

(Konec.)

Tretja zaupnica veljala je g. Ghonu. Od srca mu jo privoščimo; morda ga potolaži nekoliko za to, kakor sta mu posvetila gg. Suklje in Klun.

Zanimivo je, da sami „bauernbundarji“ neso povsem zadovoljni s sedanjo šolo, kakor se je pokazalo na Rudi. Neki kmet Ehort zahteval je, naj otroci hodijo v šolo samo 6 let, ne kakor sedaj 8. Toda s takimi besedami dregnji je v pravo sršenovo gnezdo! Kiršner sam zavračal ga je v slovenskem (!) govoru, in pokazal tako na novo, da on kakor njegovi somišljeniki pričakujejo le od osemletne, brezverske in nemškutarske šole, da nas bo ta rešila vseh nadlog in nam Evinim otrokom sedanjo solzno dolino premenila v raj!

Govoril je potem še deželni poslanec Plavec. I on je, kakor njegovi predgovorniki, udrihal, kolikor je le mogel (in v tej stroki je mojster!) po Slovincih. Zlasti je svoj žolč izlival čez naša gg. slovenska deželna poslanca Murija in Gr. Einspielerja. Da sta mu ta dva vrla gospoda hud tru v péti, verjamemo in to pokazal je tudi na Rudi, kjer je prav z lopato udrihal po imenovanih gospodih. Bekel je mej drugimi budalostmi, da bi vohcem imela o deželnem zboru prav za prav poročati Einspieler in Muri; ker pa ta dva tega ne storita, mora to on storiti.

Glejte, kakšna dobroti! Koroški Slovenci, ako imate le še količkaj čuta hvaležnosti, pojdite se kar trumoma zahvaljevati svojemu „prijatelju“ in „dobrotniku“ Plavec! — Da se je Plavec s svojim blebetanjem po stari navadi skregal z resnico, to takega vel kana sevé ne moti! Kajti izvestno je zvedel, da je č. g. Einspieler dne 30. novembra min. leta v Prevaljih govoril o delovanju deželnega zbora. Pa udrihati se je moralo, in zato, „calumniare audacter . . .“ Da bi pa hodil gosp. Einspieler na „bauernbundske“ shode poročati o svojem delovanju, tega g. Plavec baje ne bo zahteval?

V druge podrobnosti Plavecvega govora se ne bomo spuščali; saj je i njemu, kakor sploh vsem govornikom bil pred očmi smoter; „dokazati“, da so le „bauernbundarji“, nemčurski liberaluhi sami razsvitljenci in modrijani, ki so vso modrost z veliko žlico požrli, — da so le oni odrešeniki, torej edino pravi prijatelji ubogih, preobloženih kmetov. A mi Slovenci in katoličani smo sami črnuhi, mračnjaki in bebeci, ki hočemo kmete potisniti v egiptovsko tmino in nevednost, mi smo najhujši nasprotniki, oderuhi in trinogi, ki hočemo nevedne in neomikane kmete odreti na meh!

Tako se je na Rudi mlatila prazna slama in resnica ter pravica postavljala na glavo.

Ako nas je sploh še kaj moralo prepričati, prepričal nas je zadnji shod „bauernbunda“. da mu ni mar za kmečke potrebe, marveč le za liberalne komedije in za nemškutarijo, in da je ta „zveza“ le slepo orodje neke klike, ki ga po svojem uporablja zoper koroške Slovence.

Kakor povsod, so i na Rudi samo udrihali po koroških Slovincih in po onih „nesrečnežih“, ki so k nam prišli preko Ljubelja in ki celovskim frama-sonskim mogotcem na ljubo se marajo na Koroškem postati — Prusi, in se kakor kak pruski „schulmeister“ poganjati čez mejo.

V ostalem naj se pa „gonjači“ Kranjcev in koroških domoljubov le potolažijo: Ne zbojimo se

(Dalje v prilogi.)

„bauernbunda“, in naj še tako udriha po nas. Koroški Slovenci, in ž njimi vred Kranjci, ki nas podpirajo v našem narodnem delu, bodo na Koroškem še živeli, ko bode „bauernbund“ že davno popalil ves svoj smodnik. Hodili bodemo pa tudi brez dovoljenja gg. Kiršnerja in Plavca vedno ona pots, katera bodemo sami za dobra in prava spoznali, ter skrbeli, da „bauernbunda“ drevesa po slovenskem Koroškem ne prirastejo do nebes!

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. januarija.

Vetranje dežele.

Rusini. Včeraj smo omenili, kaj se vse misli Rusinom dovoliti. Danes imamo pristaviti, da se osnuje v kratkem tudi popolna rusinska gimnazija. Pričakovati je, da se Rusinom v kratkem vresniči narodna jednakopravnost.

Češko državno pravo. Mladočehi sami že spoznavajo, da z državnim pravom se ne dá ničesar doseči. Praški dopisnik nekega pariškega lista se je o tem razgovarjal z nekim radikalcem, ki mu je rekel, da državno pravo Čehom sedaj nič ne koristi in da bodo morali nastopiti vse drugačno slovansko radikalno politiko. Kaj pa je pod tem razumel, ni prav jasno. Če je morda mislil, da se bi moralo delati na sporazumljenje in skupno delovanje vseh Slovanov, bi bil moral vendar vedeti, da so baš Mladočehi največ krivi, da Slovani v državnem zboru vzajemno ne postopajo.

Moravsko. Mladočeška glasila se jako jezé, da se na Moravskem tako množé katoliška politična društva. Neki list pravi, da se je leca prenesla v gostilnice. Kakor se kaže, Mladočehi spoznavajo, da baš katoliška politična društva na Moravskem so velika ovira njihovim namenom. Ko bi na Češkem bili za časa začeli snovati katoliška polit. društva, bi Mladočehi tudi ne bili tako se ukoreninili. Na Moravskem so se pa še o pravem času jim uprli.

Ogersko. Dne 28. januarija se bode volilo 345, dne 29. januarija 30 in dne 31. januarija 2 poslance. Potem se bode volilo dne 1. februarija 13, dne 2. februarija 6, dne 4. februarija pa 4 poslance. Volitve se bodo končale dne 6. februarija, kateri dan se bode volil eden sam poslanec. Vladna stranka se nadeja, da bode pri volitvah pridobila še nekaj mandatov, kar je prav lahko mogoče, ker bode vlada delala gotovo z velikim pritiskom. — Ogerski židje imajo precéj upanja, da se njih veri prizna popolna jednakopravnost z drugimi verami. Te dni je bila v tej stvari pri učnem ministerstvu židovska deputacija in minister jej je obljubil, da se bode oziral na njih želje. To sicer ni nič čudnega, ker židje na Ogerskem jako podpirajo vlado. Edina ovira je še sedaj gospodska zbornica.

Vnanje države.

Francija in Bolgarija. Razpor zaradi iztiranja Chadourna je poravnán, in sicer popolnoma po želji bolgarske vlade. Formalno je Francija dobila nekako dvomljivo zadoščenje, v resnici je pa popolnoma poražena. Bolgarska vlada ni dovolila Chadournu, da bi se smel povrtni v Bolgarijo, in tudi ne dá nobene odškodnine. Izrekla je samo obžalovanje, da se je Chadourne iztirjal brez vednosti francoskega generalnega konzula, in obljubila, da se v bodoče kaj takega več ne zgodi. Vselej bodo naznanili francoskemu zastopniku, ko bi hoteli koga iztirati. Ko bi dotičnik v določenem obroku potem ne zapustil Bolgarije in bi francoski zastopnik ničesar ne storil, bodo ga iztirali. — Brez posredovanja Turčije bi se pa bajé bolgarska vlada še toliko ne bila udala, kajti bolgarski vladi ni bilo dosti ležeče na tem, da francoski zastopnik ostane v Bolgariji. Francija je pa bila tudi v nekaki zadregi. Anglija se je branila prevzeti varstvo francoskih podložnikov v Sofiji. Nemčije ali pa Italije pa iz političnih ozirorov ni kazalo prositi.

Rusija. Več polkov so mislili prestaviti iz srede Rusije, kjer vlada glad, v zapadne pokrajine. Vojni minister se je pa premislil in polki ostanejo, kjer so sedaj. Ne vémo, ali se iz političnih ozirorov ni umestno zdelo vojaščine zopet pomnožiti ob meji, ali se je pa premeščenje le zaradi tega opustilo, ker se je pokazalo, da pomanjkanje vlada tudi v zapadnih gubernijah.

Nemčija. Nemški liberalni listi se dan na dan zaganjajo v načrt novega pruskega šolskega zakona. Mej drugim so tudi to izvohali, da bo načrt preveč ugoden Poljakom. Če ta načrt obvelja, se bodo kmalu začele snovati poljske zasebne šole in vse napredovanje nemštva v vzhodnih pokrajinah se bode ustavilo. Seveda iz vsega tega sklepajo, da bi bil nov šolski zakon nevaren za nemško državo.

Anglija. Za poslanika v Madrid pride sir Henry Drummond Wolff. Ta mož je bil zadnji dve leti angleški poslanik v Theranu, kjer je dosegel marsikak lep vspeh. V Madrid ga prestavijo baje zaradi tega, ker se angleški vladi zdi potrebno zaradi marokanskega vprašanja v Madridu imeti izurjenega zastopnika.

Izvirni dopisi.

Iz Bleda, 20. januarija. Kakor Vam že znano, bil je dne 17. t. m. v poslopju tukajšnje kmetijske podružnice zbor, in sicer, kakor se čita na povabilih, na zahtevanje večine udov. Med tednom že sta tekali dve osebi okolu po vaseh in nabirali podpisov. Tako sta nekda naložila 41 podpisov, na katere je bil predsednik pri shodu jako ponosen; podpisalo se je tudi precej tacih udov, ki pri zadnjem zboru še navzoči neso bili. Zbralo se je vseh vkupe okolu 50 med katerimi pa so bili tudi neudje. In zakaj vsa ta komedija?

Gosp. Gustav Pirc je potreboval hladilnega mazila, ki se z drugimi besedami imenuje zaupnica. In čemu to? „Slovenec“ in „Domoljub“ sta bila nedavno v dopisu iz Bleda dala g. Piru prijazen svet, naj v svojih predavanjih pusti na stran vsako osebnost, naj je nepristransk, kakoršen mora biti kot tajnik c. kr. kmetijske družbe, ter naj se briga le za svoj posel in ne za druge stvari v naši občini, ki mu neso mari. No, to je bil ogenj v strehi! Kar divjali so nekateri, ker resnica jih je spekla. Dopisnika so imenovali lažnika in obrekovalca, akoravno niti edne trditve njegove ne morejo ovreči. Govorili so, da bodo Vas tožili, ker ste sprejeli oni dopis. Modre glave so pa konečno sklenile, da naj zbor sklene popravek, ki naj vse prekličé, kar je bilo pisano v onem dopisu o g. Piru. Kakor sklenili, tako storili zadnjo nedeljo na shodu, na katerem so se zbrali vsi veljaki, ki še kdaj mislijo zasedi županski stol in g. Piru pripomoči do toliko zaželenega stola v ljubljanski redutni dvorani in do časti deželnega odbornika, o kateri je že tako prijetno sanjal. Od neke strani se je nekda ugovarjalo predlogu, ali večina je pala po ugovarjalecu z divjim krikom. Med temi je bil tudi gospod, od katerega bi pričakovali več takta in razsodnosti.

Hudovali so se, zakaj bi g. Pirc ne smel hoditi v Bled. A ta jeza je popolnem neopravičena, ker nihče ni rekel in tudi v „Slovenca“ ne pisal, da g. Pirc ne sme v Bled, pač pa je bila izražena želja, naj bi g. Pirc hodil v Bled le kot popotni učitelj ali pa kot letovičar, če mu drago, ne pa kot agitator.

Za agitacije ga ne potrebujemo ne mi, ne c. kr. kmetijska družba. In da je hodil agitirát in beračít podpisov ob deželnozbornski volitvi, to moremo vedno in povsod dokazati. Že prej je tlelo pod pelom, od zadnjih volitev pa je nastalo grozno sovraštvo med občani, da bi se bili pri zadnjih občinskih volitvah skoraj zbili. Ne rečemo, da je ta prepir g. Pirc nameraval, ne, ali netiva mu donaša s svojim postopanjem. To povemo njemu in njegovim prijateljem v obraz.

Da pa bode te vedeli, kako se za kmeta na Bledu skrbi, sledi naj jeden dokaz. Predlansko jesen je bilo tukaj dosti jabolk in v Lesce je prišlo več tujecev nakupovat sadje. G. predsednik naše podružnice je bil prvi, ki je šel v Lesce in se pogodil s kupci. Doma je po ceni sadje pokupil in potem za dobiček prodal. Torej, gospodje, le mirujte, ker prepir nikomur ne koristi. — —

Dostavek vredništva: Zvedeli smo tudi, da je g. Pirc pisal pismo, katero se je prečitalo na shodu. V pismu nekda pravi, da zaradi njega ni treba sklepati o popravku, ker ga malo briga, kaj pišeta o njem „Slovenec“ in „Domoljub“. Če je to pisal v pismu, potem ni resnice govoril, ker še ni dolgo, ko je nas nekdo prosil bržčas v njegovem imenu, naj ga pustimo v miru. To storimo temraje, ker nam itak preseda vsak nepotreben prepir, ali i mi zahtevamo enako pravo za-se. Da pa se gosp. Piru ni izpolnila srčna želja, zato neso samo mi odgovorni. Tolaži naj se, da ni prvi in ne zadnji.

Iz Novega Mesta, 21. januarija. Zadnjo soboto, kakor je bilo naznanjeno, je naša čitalnica napravila predpustno veselico z igro in plesom. — O prvi moram nekoliko izpregovoriti.

Igra „Ravna pot najboljša pot“ je že stara igra, tiskana morda leta 1852. Radi tega se ne strinja več z našimi razmerami. Nauk v njej je lep, veljaven vselej; ne blebetavast, ne hlimba in prilizjenost vede do smotra, ampak poštenost in značajnost, a vendar ima v sebi marsikaj prisiljenega, neverojetnega. Namen pa, zabavati čitalniške člane, se je dosegel popolnoma, kajti predstavljalci so igrali vrlo dobro. Zlasti moramo še to omeniti o gospodu

dr. Šeguli in njegovi gospej soprogi: Prvi je predstavljal barona šolskega patrona, druga pa postarno, a jako ženitveželno kuharico. Gospica Pajničeva je igrala vlogo mlade vdove kakor po navadi izborna.

Nov gospod načelnik čitalnični je s tem gotovo pravo zadel. Mnogokrat sem slišal govoriti, da se gledališke predstave jako pogrešajo; ako hočemo, da se čitalniško življenje poživi, treba nam je pogostnih gledaliških predstav. Tudi bi bilo škoda odra, kakoršnega nima nobena čitalnica, ako bi stal tu nerabljen.

Pošta naša bode postala z julijem državna. Išče sedaj pripravnega poslopja, ali težko ga je najti. Najbolj se baje ozira na „Narodni dom“. Ako bi ga res prevzela, potem bi morala dekliška šola iz njega; mesto bi moralo skrbeti brž za drugo. 5000 gld. ima v ta namen že dovoljenih, zapuščina g. Cimbasa ima tudi že blizu 5000 gld.; a te je za šolo le tedaj, ako je bode vodil kakov ženski red. Ako bode mesto dobilo pripraven prostor, bode toraj lahko zidalo brez posebnih novih naklad. Prepričani smo pa tudi, da se bodo lahko dobile ali šolske sestre, koje so v Šmihelu, ali pa kakov drug ženski red, da prevzame šolo. Dobiček, ki bi bil prišel iz tega, je očitviden. Radi malega števila učenk smo si priborili s težavo trirazrednico, sestre bodo pa gotovo osnovalé večrazredno, notranjo šolo. Tako imamo sicer v Šmihelu, ki je res vzgledna, ali za nas zlasti po zimi preveč oddaljena.

Mestni zastop je pač pričel pogajanja s c. kr. erarom za nakup vojašnice ali založniškega magazina — zadnji bi bil za šolo jako pripraven — ali doslej še nima odgovora, kakoršnega bi bilo želeti v korist Novomeščanom.

Zadnjo nedeljo smo imeli pri frančiškanih novo mašo. Tukajšnji rojak in bivši učenec gimnazijski P. Jeronim Knoblehar, sorodovinec slavnega misijonarja Knobleharja, je razveselil s to pomemljivo slavnostjo mnogoštevilno zbrano pobožno množico. Mil. g. prošt P. Urh je z znano vnemo in zgovernostjo pridigoval novomašniku. Samostan pa je ljubezljivo pogostil sorodnike in druge povabljene goste.

Iz Trsta, 20. januarija. Finance našega mesta stojé na jako slabih nogah. Nedavno morali so mestni očetje potrkati „pri dobrih prijateljih“ za 400.000 gld. To je seveda le svotica, ki ne zasluži niti imena „dolg“.

Potrebna pa je bila ta svotica našim mestnim očetom, kakor riba v vodi. Sedaj bodo zopet lahko kam čez lužo poslali nekaj tisoč lir v večjo proslavo slavne Italije.

Gospodarstvo mestnih očetov bilo je „delavnostiho“ in dolgo časa ni bilo na dan računov, ki so se običajno objavljali vsako leto ob gotovih časih. Toda to je bilo nekaterim nezadovoljnejšem že preveč, in kakor strela z jasnega prinesel je nekega jutra skrbni „Mattino“ v svojih predalih: „Fuori i numeri“.

S številkami na dan! Koliko ste do sedaj potrosili denarja in kam ste ga dejali? Dobro jo je zadel „Mattino“. Kmalu so prišle številke na dan, toda ne vprašajte, kako? Živ krst jih ni razumel. Bile so res le številke, po natančnem računu pa nikar ne vprašujte!

Da se pa nezadovoljnost pôleže, treba je bilo pozornost občinstva obrniti na drugo stran. In glejte! Naenkrat se oglasi dr. D'Angeli in jame zopet na dan spravljati že staro reč o g. kapelanu skedenjskem, ki je v svojem govoru „žalil italijansko narodnost“.

„Patres conscripti“ so dobro znali, da so gledé te točke že davno pogoreli, toda ljudém je bilo vendar treba baš sedaj nekaj peska v oči, da se njih pozornost obrne od mestnih financ.

In bilo je vpitja in kričanja najprvo v mestnem zboru, potem pa še mej ljudstvom, ki je na vse drugo lepo pozabilo. Tako se bili duhovi potolaženi. Da pes ne laja, treba mu je večkrat vreči kako kóst. Zopet se je tu ponudila prilika, prej omenjenemu D'Angeliju, in sicer zaradi g. kapelana rojanskega. Interpeloval je župana, ali mu je znano, da „un prete di Rojano“ sili slovenske stariše, naj svojih otrók ne pošiljajo v laške šole, in da jim preti na razne načine.

Zopet je bil ogenj v strehi in ljudstvo je samo kričalo, da se Lahom godi krivica, mestni očetje pa so imeli zopet mir.

Cudno bi se pa utegnilo komu zdeti, zakaj je gosp. dr. D' Angeli prišel s to stvarjo na dan tako pozno, ko je vendar „il prete di Rojano“ že davno znal, da ga hočejo tožiti. Dr. D' Angeli mislil si je pač tako: „S takimi kostmi treba ravnati previdno, in porabiti je takrat, kadar je največja sila.“ Znal pa je tudi dr. D' Angeli, da z ničemur duhove tako ne vznemiri in na stran ne obrne, kakorako prične s takimi stvarmi.

In tako se je nekolicokrat zopet slišalo: „mostri dei preti“, — pak mirna Bosna!

Gospodje mestni očetje pa so za nekoliko časa zopet dobri. Ljud pa plačuj in pričakuj toliko časa, da ti zopet ne privošči kak ljubeznjiv mestni oče kako tako kóst!

Židovski „Piccolo“ si sevé tudi ni mogel kaj, da bi ne oblafil novoimenovanega mil. g. generalnega vikarja msgr. dr. Šusta. Vsakega Slovenca je gotovo razveselilo to odlikovanje; jaz le želim, da bi pač kmalu pamet srečala vse tiste Slovence in Slovenke, ki vsak dan z veseljem prebirajo budalosti tega paglavca.

Iz Prage, dné 20. januarija. (Frančišek Schmoranz in general Zach †.) Minoli petek pokopali smo jednega izmed prvih čeških umetelnikov v stroki arhitekture, moža redke izobraženosti in izkušnosti. Življenje Fr. Schmoranza bilo je zlasti v mlajših letih, koje je prebil v tujih deželah, polno trdaljubivosti. Malo imen nahajamo med Čehi, katera bi bila tako tesno spojena z mnogimi, da epochalnimi čini poslednjih desetletij, kakor je bilo ime Schmoranzovo. Navajam zlasti sueški prekop, pri kojem je sodeloval z Lesepsem, navajam celo vrsto znamenitih stavb na daljnem iztoku, sotrudništvo pri svetovni izložbi na Dunaju leta 1873 itd. Fr. Schmoranz je bil porojen leta 1845 v Slatinah pri Hrudimu, in dovršivši tehniške šole v Pragi, podal se je na tuje. Dolgo je prebil na iztoku, zlasti v Siriji, Palestini in Egíptu in je bil na početku 70. let dvorni arhitekt Mehemeda Alija, za kojega vlade je bil dovršen sueški prekop. Schmoranz je zgradil na iztoku mnogo znamenitih stavb. Leta 1873 postavil je v dunajski svetovni izložbi egiptski paviljon; dalje je zgradil v Zadru škofovsko palačo ter je izdelal načrte za škofijsko poslopje v Černovicah. Sloveče Krapinske toplice, zgrajene v egiptskem slogu, so tudi Schmoranzevo delo. Udeležil se je dalje konkursa za stavbo novega češkega muzeja, in njega načrti (pod geslom: „Sveti Vaclav, prosi za nas!) bili so odlikovani z drugo nagrado. Leta 1885 bil je imenovan ravnateljem novo založene umetelno-obrtne šole v Pragi, in si je v tem oziru stekel za nje preustrojitve mnogo zaslug. Učiteljstvo tega zavoda izgubilo je v njem očetovskega prijatelja, ustav pa duhovitega vodjo. Čast torej njegovemu spominu!

V sesterski Moravi so pa v soboto položili k večnemu počitku srbskega generala Aleksandra Fr. Zacha, koji je umrl v 84. letu dobe svoje. Kako velike spomine vzbujna na Češkem Zachovo ime! Bil je Moravan, rojen iz Brna, a v duhu Prage vzgojen. Slovanski shod leta 1848 vdihnil mu je svoje nazore, vcepil svoje idejale. Tem je posvetil Zach življenje svoje, za nje je krvavel na bojiščih pod zelenimi Tatrami in na Javorskih gorah. Izpolnivši nalog svojega življenja, prišel je zopet v Prago nazaj, od todi pa zopet v Brno, kjer je umrl.

O življenju generala Zacha, koji spada med najzaslužnejše češke rodoljube in Slovane, sledé tu nekateri podatki. General Zach bil je gledé svojega življenja najzanimivejša osebnost na Moravskem. Oče njegov bil je posestnik hotela „pri črnem orlu“ v Brnu. Po dovršenih justičnih študijah podal se je Zach l. 1831. na Poljsko, kjer je razsajal vstank, da se udeleži boja zoper Ruse. Prišel je prepozno, kajti vstaja je bila vže potlačena; na to je šel s poljsko smigracijo na Francosko in pozneje v Svico, kjer se je na novih vojaških šolah marljivo pečal z vojaškimi študijami. Ljudevit Filip imenoval je Zacha knjižničarjem v Fontainebleau.

Pozneje je bil prideljen francoskemu poslaništvu v Carigradu, odtodi je pa prišel kot tolmač k francoskemu konzulatu v Beligrad. L. 1848. se je Zach živo udeležil slovanskega shoda v Pragi, odrinil je nato na Oggersko, kjer je bil v Hurbanovi legiji, ko so Slovaki povstali zoper Madjare. Po nesrečnem ustanku šel je Zach zopet v Beligrad, kjer je postal stotnik in vodja nove vojaške akademije v Kragujevcu. Po strmoglavljenji kneza Aleksandra l. 1858. bil je Zach iztiran iz Srbske, ter je živel v Švici, a leta

1866. ga je knez Miloš pozval zopet nazaj. Za vlade kneza Mihajla, čegar vse zaupanje je pokojnik užival, postal je Zach podpolkovnik, po Mihajlovi smrti polkovnik, kajti večjega vojaškega dostojanstva tedaj ni bilo na Srbskem. L. 1876. bil je Zach imenovan prvi srbski general in zajedno poveljnik srbskega armadnega kora na Javoru v srbsko-turški vojni, ali razmere bile so Zachu, zlasti radi Černajeva nezmožnosti, jako neugodne.

V bitvi pri Javoru bil je večkrat ranjen in pod njim ubit konj. Generalu Zachu odrezali so nogo in ga tako rešili smrti. V aktivni službi je ostal do l. 1880. in bil je nato umirovljen. Od te dobe hodil je ob berlah, podpiran od svojega sluga. Zach si je stekel za Srbsko z osnovanjem vojaške akademije, vzgojevanjem mnogih izbornih častnikov in organizacijo srbske armade nevenljive zasluge. Ostal je vedno zvest Čeh in iskren Slovan in je bil v vedni zvezi z najodličnejšimi možmi Slovanstva, med njimi z g. dr. Riegrem. L. 1871. udeležil se je tudi nepozabnega tabora na Beli Gori poleg Julijanovega, mudeč se tedaj kot srbski polkovnik v Brnu in ko se je Zach prikazal, priredilo mu je 40.000 ljudij velikansko ovacijo. Zach je imel mnogo visokih redov in odlikovanj, avstrijske in družih evropskih držav.

Pokopali so ga s sijajem in častjo, koja pristojno avstrijskemu generalu. Udeležili so se pogreba vsi vojaki in civilni dostojanstveniki. Srbska vlada in srbsko častništvo je izrazilo sorodnikom brzojavno svoje sožalje. Dr. Rieger je poslal prekrasen venec. Spreveda se je udeležil i brnski „Sokol“ in je položil na krsto dragocen venec s slovanskimi trakovi, na kojih je bil napis: „Vzornemu Slovanu in vrlému bojevniku!“

Slovan je bil Zach in kot tak ostal je do smrti. „Nikoli obupati, vedno delati“ — bilo je njega geslo, ali: „Nikdar dvojiti o zmagi!“

Iz Zagreba, 20. januarija. Prepir mej Hrvati in Srbi se ne more poleči, nego se čim dalje bolj širi, seveda na škodo obeh, telu narodov slovanskih, kajti tretji se pri tem v pest smeje. Dokler se na Hrvatskem prepirajo, snujejo na Oggerskem nove naklepe, kako bi se dalo zopet kaj doseči v korist madjarskega naroda. Dokler se Slovani v medsebojnih prepirih slabé, raste moč njihovih sovražnikov, potem se pa tožijo, da jih sosedje zatirajo, a sami jim odpirajo v svojej nepremišljenosti vrata, skozi katera se na tihoma k nam pomikajo. Dozdaj so se Hrvati in Srbi prepirali po časopisih, zdaj pa je ta prepir prešel tudi že v javna mesta. Tako beremo, da se je nedavno pri neke predstavi v belgradskem gledališču javno proti hrvatski igri demonstriralo, kar se do zdaj ni še nobenkrat zgodilo. Ker se pa po navadi kliu s klinom zbija, sklenili so v Zagrebu isto storiti s srbsko igro „Nemanja“, ki jo je izročil pisatelj Čerić intendantu zagrebškega gledališča, da jo priredi za predstavo. Ko se je zvedelo v Zagrebu, kaj se je zgodilo v Belemgradu, namenila je tukajšnja mladež, proizvesti proti omenjeni igri veliko demonstracijo. Zatorej intendant ni dovolil, da se predstavlja „Nemanja“. Bilo bi pa v današnjih okoliščinah tudi prav neoprezno, da se v hrvatskem gledališču daje srbska igra, v kateri se do nebes proslavlja utemeljitelj srbske države. (Stjepan Nemanja [1159—1195] je bil prvi najznameniteji knez srbski.)

Strune so že tako preveč napete mej Hrvati in Srbi, pa da se še na tak način strasti podpihujejo. Ta pojav je zares žalosten za Hrvate in Srbe, ali vsakdo mora priznati, da Hrvati morajo braniti svoje ime kot politično, saj je poznata le kraljevina hrvatska, ne pa srbska v okviru naše monarhije. Je li pa način te obrambe dostojen, to je drugo vprašanje, o katerem nočemo razpravljati.

Kranjska zdravniška zbornica.

Od osnovalnega odbora smo prejeli naslednji poziv:

Ustanovitev zdravniških zbornic pomeni velevažen preobrat v zgodovini zdravniškega stanú. Akoravno dotični zakon ni popoln in bi marsikatera izprememba bila umestna, vendar moramo mi zdravniki ta korak z veseljem pozdravljati, nadejaje se, da se bo zakon v teku časa zahtevam in težnjam našega stanú primerno prikrojil. Sosebno je velevažen ta zakon za zgolj praktične zdravnike, ki so v težkem boju za svoj obstanek marsikaterim neprijetnim prilikam izpostavljeni, katerih drugi kolege v stalnih dobrih službah tako ne čutijo, katerih vsled njih ugodnega položaja jim čutiti ni treba.

S sankcijo postave zdravniških zbornic je uprava našega stanú vsaj deloma nam samim isročena, in naša sveta dolžnost je, sedaj vso pozornost na to obračati, komu izročimo vodstvo, in komu izkažemo s tem naše zaupanje.

Poudarjati nam ni treba, da mora biti vodstvo izkušeno, ker marsikatero strokovno, marsikatero principijelno vprašanje bo treba rešiti, in marsikatero nasprotje s finim taktom poravnati. To mora biti naša prva skrb.

Poleg te strokovne izobraženosti moramo pa zahtevati še neko drugo lastnost od našega zborniškega predsedstva, ki je za naše slovenske razmere na Kranjskem tako potrebna, kakor ribi voda, lastnost, brez katere si zdravniške zbornice na Kranjskem sploh še misliti ne moremo, to je, vodstvo mora biti — národno.

Do sedaj je bila slovenska beseda, je bil slovenski značaj v vseh naših zdravniških zastopih le pastorka, in skrajni čas je že, da se tudi mi slovenski zdravniki vzdramimo iz naše letargije, ter tudi tu kažemo, da „Slovan stopa na dan!“ Hvala Bogu, mi imamo toliko spretnih národnih močij v vseh posameznih strokah, da lahko vsako mesto z mirno vesjo izpolnimo, in žalostno, da, sramotno bi bilo za nas slovenske zdravnike, ko bi si tu z našimi národnimi zahtevami in pravicami ne upali na dan.

Kranjska dežela je v ogromni večini slovenska; to se v našem javnem življenju tudi po raznih zastopih očitno kaže. Zaradi tega moramo biti v naši slovenski deželi tudi tu lastni gospodarji in skrbeti, da tudi v zdravniški zbornici dobí slovenski živelj svoje pravice.

In baš sedaj, ko se nam podaje prilika, da slovenski zdravniki pokažejo pred svetom tudi javno, da so pravi Slovenci, je vsakega národnega zdravnika sveta dolžnost, skrbeti za to, da dobí novo-ustanovljena zdravniška zbornica na Kranjskem pravo slovensko lice. Z združenimi močmi stojmo na braniku, ne gledé ne na levo, ne na desno, in storimo vsak v odločevalnem trenutku pri glasovanju svojo národno dolžnost!

Osnovni národni odbor za volitev v zdravniško zbornico usoja si danes stopiti pred Vas, gospod kolega, ter apelirati na Vaš národni čut. Treba bo stroge organizacije, da zmagamo. Zaradi tega prosi Vas ob enem osnovalni odbor, da se blagovolite sigurno udeležiti občnega osnovalnega shoda gledé volitev, ki se bo vršil v Ljubljani v dan, katerega se Vam bo usojal o priliki naznaniti osnovalni odbor. Ako bi pa Vam ne bilo mogoče, udeležiti se posvetovanja, blagovolite g. dr. vitezu Bleiweis-u naznaniti pismeno Vaše želje, katere se bodo pri shodu uvaževale, ter se izjaviti, da boste tistim národnim kandidatom blagovolili dati Vaš glas, katere večina osnovalnega shoda določi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. januarija.

(Umrl) je danes zjutraj, kakor izvemo ob sklepu lista, tukaj v Ljubljani po jako kratki bolezni gospod Josip Eckel, ki je dolgo vrsto let služboval kot okrajni glavar v Novem Mestu. Rajnik je bil v resnici blag in plemenit človek, z vsakim najprostejšim kmetom je občeval uljudno in prijazno ter rad ustregel vsaki opravičeni želji, če je le bilo v njegovi moči. Bil je v novomeškem okraju, smemo reči, obče priljubljen zaradi svoje prijaznosti do vseh in si po pravici zaslužil častno ime „naš gospod očka“. Poznal je vse veljavnejše osebe tudi med priprostim ljudstvom po imenu in osebi in s svojo taktnostjo preprečil marsikateri prepir. Tudi v národnem oziru je bil nepristransk, v neki dóbi celó navdušen Slovenec. N. v m. p.!

(Z Dunaja) se nam piše: Pravo ime za carino od laškega vina, ki se bode znižala od 20 glid. na 3 glid. 20 kr. pri 100 kg, je trtna uš št. 2. — O tej trtni uši št. 2. je véčeraj govoril v državnem zboru naš dolenski poslanec g. Viljem Pfeifer. Govor priobčimo o priliki.

(Rudarski strajk.) Iz Zagorja se nam poroča: V četrtek dné 21. t. m. je bil iztiran agitator Fr. Rinaldo iz dežele in delavec T. Homovec v Logatec. Osnovl se je bil mej delavci nekaj nadzorovalni odsek 16 članov, ki so skrbeli, da se ljudje niso pomirili. Rudniško vodstvo je vseh 16 odpustilo, njihove delavske knjižice pa izročilo c. kr. okr. glavarju. Trije so bili izročeni odgonski postaji v Litiji, pet jih je iztiranih čez mejo, dva sta bolna,

trije so zaradi upornosti po § 11. ces. naredbe iz l. 1854. kaznovani z osem dnevnim zaporom, ostali trije so domačini. Kakor smo že omenili, so agitatorji graškega delavskega društva kar pamet zmesali tukajšnjim delavcem, da ne poslušajo nobenega dobrega sveta in svarila. Ker pa so v Trbovljah skoraj vsi delavci, v Ostem in Hrastniku pa dve tretjini šli na delo, je torej upanje, da bode tudi zagorske delavce pomanjkanje prisililo k delu. Naj-upornejši kolovodje bodo odpuščeni in primerno kaznovani, kar tudi zaslužijo, ker so toliko družin spravili v nadlogo. Merodajni krogi pa naj skrbé, da se prepreči anarhističko rovanje graškega delavskega društva in da delodajalci, oziroma lastniki premogovih jam dajo delavcu, kar mu gré, da more pošteno kot človek živeti.

(Konservativno obrtno društvo) v Ljubljani bode imelo ob nedeljah zvečer poučne in zabavne večere. Prvi tak večer bode jutri dne 24. t. m. ob 5. uri v gostilniških prostorih hiše „Katol. društva rokodelskih pomočnikov“ v Poljskih ulicah št. 10. Prva točka je govor „O podobah iz socialnega življenja“, druga pa zabava. Odbor, ki prav marljivo deluje in se trudi, da bi svojim članom v okviru pravil ustregel vsestransko, vabi k obilni udeležbi vse svoje člane.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Č. g. Francišek Zakrajšek, kapelan v Postojni, je premeščen v Ribnico. Na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Josip Brešar. Č. g. Jos. Debevec, kapelan na Breznici, je premeščen v Trnovo v Ljubljani.

(Javna risarska šola za obrtnike v Ljubljani.) Na tukajšnji c. kr. strokovni šoli za lesno industrijo se otvori pričetkom meseca februarja tega leta javna risarska šola, katera je v prvi vrsti namenjena obrtnikom raznih strok. V tej šoli se bodo samostojni obrtniki, pomočniki in absolvirani učenci strokovne šole vadili v kopiranju in načrtovanju umetno-obrtniških predmetov, oziroma v strokovnem risanju. Oni obiskovalci pa, ki nimajo še dovolj vaje v risanju, bodo najprej dobivali pouk v začetnih pojmih risanja. Pouk se bode vršil celo šolsko leto (od 15. sept. do 15. julija) vsako nedeljo od 8—12. ure zjutraj ter obsegal poleg vaj v risanju še predavanje o umetniškem in projektnem risanju. Obiskovalci javne risarske šole bodo tudi imeli pravico, poslušati vse teoretične predmete na c. kr. strokovni šoli, kolikor bode dopuščal prostor. Pouk je popolnoma brezplačen, le risarsko orodje mora vsak sam s seboj prinesiti. — Risanje je danes velikega pomena za vsacega obrtnika in prepričani smo, da bodo vsi interesirani krogi z veseljem pozdravili novo napravo ter v mnogobrojnem številu uživali njene koristi. Vsa poljubna pojasnila daje c. kr. ravnateljstvo strokovne šole (Virantova hiša, Zvezdarske ulice, I. nadstr.), pri katerem se tudi vrši vpisovanje v javno risarsko šolo vsak dan v navadnih uradnih urah, v nedeljah in praznikih pa od 10—11. ure zjutraj.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) je od 10. do 16. t. m.: Novorojenih je bilo 14 (23·7‰), umrlo jih je 34 (57·6‰), in sicer 3 za ošpicami, 1 za davico, 1 za jetiko, 3 za pljučnico, 26 za različnimi boleznimi. Med umrlimi je bilo 11 tujcev, 10 v zavodih. Zbolelo je 31 oseb za ošpicami, 1 za škrlatico, 1 za vrtico, 13 za hripo. (Družbi sv. Cirila in Metoda) je podaril gospod Alojzij Vernik več knjig mnogovrstne vsebine. Razveselil nas je ta dar še posebno zato, ker svedoči, da tudi mladina gorko čuti za našo družbo. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. (Celovski magistrat pa slovenščina) Iz Celoveca se nam poroča: Vkljub razsodbi vis. upravnega sodišča, da celovski magistrat mora sprejemati slovenske dopise, zahteva tukajšnji mestni zastop vendar le kategorično, da mora „Kat. politično društvo za Slovence na Koroškem“ svojim slovenskim dopisom dodajati tudi nemški prevod!! Zdi se, kakor bi tukajšnji mestni očetje sploh ne poznali nobenega urada nad seboj, ker se za dotične ukaze ne zmenijo. Da se pa tudi Slovenci ne damo takoj ustrašiti, kaže postopanje vrlega „Katoliško-političnega društva“. Tega odbor pritožil se je namreč zadnje dni po mestnem magistratu na dež. vlado koroško, zoper zahtevo mestnega odbora, da naj se dodaja slovenskim vlogam nemški prevod. V tej pritožbi odbor ob jednem zahteva, da se slovenske vloge ne le sprejemajo, marveč tudi slovenski rešujejo!! Več o tem bomo še izpregovorili.

(Popravek.) Gosp. Filip Haderlap, pisatelj v Celovcu, nam je poslal naslednji popravek: „V „Slovenec“ št. 14 z dne 19. t. m. je podlistek, ki kritikuje mojo pravljico: „Kitajska cesaričina“, ter poleg drugih neumestnih in malo strokovnjaških opazek tudi trdi, da ta moja pravljica „ni posebno izvirna“. S tem me hoče nekako za prepisovalca in duševnega tatú na sramotni oder postaviti. Temu nasproti zatrjujem, da je „Kitajska cesaričina“ čisto izvirno delo. In pozivljam vse literate, naj preberejo vse povesti od „Tisoč in ena noč“, ter sploh vse knjige sveta, in naj mi pokažejo tisto knjigo, iz katere sem jaz to povest posnel ali prestavil. Ako tega popravka ne priobčite, vas bom tožil v smislu § 19. tiskovne postave.“ — Na posebni dopisnici je gosp. Haderlap zapisal še nekaj debelejših. Da, preprijeten je vrednikov posel, to menda tudi g. Haderlap skuša pri „Miru“. Nikdar in nikomer povsem ne ustreže. Če dopise krajša ali popravlja, priobčuje ali zameta, vedno ne ustreza. Zato upamo, da bode g. kolega Haderlap tudi nas oprostil, ker smo dotično očno objavili neizpremenjeno.

(Slovensko gledališče) Kakor smo že omenili, predstavljala se bode jutri prvokrat veseloigra v treh dejanjih: „Vragovi zapiski“. Predstava bode na korist režiserju in igralcu g. Ign. Borštniku. Našeleti se je obilne udeležbe. (Iz Škocijana) na Dolenskem se nam piše: Dne 20. t. m. se je pri nas vršila občinska volitev. Izvoljeni so gg.: Za župana Ivan Rabzelj, gostilničar in usnjari v Škocijanu; za občinske svetovalec Martin Molč iz Dobrovske vasi, Jože Jermanič iz Drušč, Matija Povše iz Stare Bučke, Ivan Vovko z Dobrave in Jože Globelnic iz Škocijana.

(C. kr. poštni urad v Gorici) je imel minolo leto 7406731 gld. prometa. (Ljubljanska čitalnica) priredi v ponedeljek dne 1. februarija Vodnikov ples. Pri plesu svira c. kr. vojaška godbe. Pristop imajo tudi po društvenikih vpeljani gostje. Začetek ob 8. uri zvečer. (Imenovanje.) Absolvirani jurist dr. Ernest Pfefferer v Ljubljani je imenovan poštним praktikantom v Mariboru.

(Zahvala.) Iz Domžal smo prejeli naslednje vstičice: Mnogoštevilnim obiskovalcem, ki so se udeležili veselice v nedeljo dne 17. t. m., izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo. Franjo Kuhar. (Corrigendum.) V večrajšnji številki je zopet tiskarski škrat uganjal svoje burke ter kos dopisa iz Gradca pristavil k dopisu iz Retij.

(Zahvala.) Iz Domžal smo prejeli naslednje vstičice: Mnogoštevilnim obiskovalcem, ki so se udeležili veselice v nedeljo dne 17. t. m., izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo. Franjo Kuhar.

(Corrigendum.) V večrajšnji številki je zopet tiskarski škrat uganjal svoje burke ter kos dopisa iz Gradca pristavil k dopisu iz Retij.

(Zahvala.) Iz Domžal smo prejeli naslednje vstičice: Mnogoštevilnim obiskovalcem, ki so se udeležili veselice v nedeljo dne 17. t. m., izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo. Franjo Kuhar.

Raznoterosti.

— Stoletnica marseljeze. Malo francosko mesto Choisy-le-Roi bode dne 25. aprila t. l. praznovalo stoletnico marseljeze. Rouget de l'Isle namreč, ki je zložil to francosko narodno pesen, je v imenovanem mestu 20 let živel in umrl. Na njegovem grobu je napis: „Ko je francoska revolucija leta 1792 imela boj proti kralju, dal jej je to pesen, da bi zmagala.“ — V šoli. Učitelj je razlagal učencem, za kaj se rabi perje od gosij, rac itd. Drugi dan vpraša

učitelj Miha: „Povej, za kaj se rabi perje.“ — Mihaec molé. — Učitelj: „No, kaj pa imate v blazinah?“ — Mihaec: „Stenice.“

Telegrami.

Sibinj (Hermannstadt), 22. januarija. Rumunski voditelji so sklenili, da vzdržujejo program iz leta 1881 in se ne udeležé državnozbornskih volitev, najvišjemu cesarskemu prestolu pa predlože memorandum.

Buenos-Ayres, 22. januarija. V provinciji Mendosi so nastali nemiri. Več oseb je mrtvih in ranjenih.

Bruselj, 23. januarija. V spalni sobi princesinje Croy v palači vojvode Arenberga je nastal ogenj. Princesinja in otroci so s težavo rešili življenje, palača z vrednostmi je zgorela. Trije gasilci so težko ranjeni.

Umrli so:

18. januarija. Jožef Justin, delavec, 35 let, Cesta v mestni log 17, jetika.

19. januarija. Marija Čamernek, zasebnica, 79 let, Parne ulice 9, pneumonia. — Uršula Korošec, gostija, 76 let, Kravja dolina 1, marasmus.

20. januarija. Marija Zajc, mestna uboga, 71 let, Karlovska cesta 7, emphysema pulm. — Marija Petek, gostija, 76 let, Mestni trg 6, pljučnica. — Jakob Šušnik, umirovljeni duhovnik, 40 let, Stari trg 4, spridenje želodca.

21. januarija. Rudolf Zameje, pekov sin, 9 let, Gradščice 12, davica. — Jera Pečnikar, mestna uboga, 71 let Karlovska cesta 7, pljučnica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	soplomera po Celzijju			
22.	7. u. zjut.	743.5	—24.4	sl. zap.	jasno	0.00
	2. u. pop.	743.2	—15.6	"	"	"
	9. u. zveč.	742.9	—19.0	"	"	"
Srednja temperatura —19.7°, za 17.7° pod normalom						

Tržne cene v Ljubljani

dne 23. januarija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšeniča. hktl.	8 70	Špeh povojen, kgr.	— 62
Rež, „	6 80	Surovo maslo, „	— 68
Ječmen, „	4 29	Jajce, jedno „	— 2,
Oves, „	3 9	Mleko, liter „	— 8
Ajda, „	6 46	Goveje meso, kgr.	— 62
Proso, „	5 15	Teleče „ „ „	— 58
Koruza, „	5 10	Svinjsko „ „ „	— 48
Krompir, „	2 50	Koštrunovo „ „ „	— 40
Leča, „	11 —	Pišanec „ „ „	— 60
Grah, „	11 —	Golob „ „ „	— 20
Fižol, „	9 —	Seno, 100 kgr.	1 87
Maslo, kgr.	— 85	Slama, „ „ „	2 14
Mast, „	— 64	Drva trda, 4 mtr.	7 —
Špeh svež, „	— 50	„ mehka, „ „ „	5 —

Zahvala.

Za mnogobrojno spremstvo mojega pokojnega brata

Jakoba Sušnika

izrekam tem potom, osobito še obema gosp. župnikoma č. g. Rozmanu in Flisu, dalje g. bogoslovcem za ganljivo petje, in vsem onim, koji so dragemu pokojniku, kako ljubav izkazali, iskreno zahvalo rekoč: „Bog Vam povrni vsem!“

Tone Sušnik

v imenu vse rodbine.

71 1

Zimski vozni red državne železnice.

Postaje	št. 1714	št. 1716	št. 1712	Postaje	št. 1715	št. 1713	št. 1721
Ljubljana j. k.	6:30	11:50	4:22	Beljak j. k.	11:51	4:37	11:06
Ljubljana R. k.	6:35	11:55	4:30	Trbiž	1:25	6:06	3 51
Vižmarje	6:48	12:17	4:41	Rateče-BelaPeč	1:43	6:24	4:09
Medvode	7:01	12:17	4:53	Kranjska gora.	1:58	6:39	4:24
Loka	7:15	12:31	5:07	Dovje	2:23	7:05	4 47
Kranj	7:30	12:46	5:23	Jesenice	2:43	7:26	5:08
Sv. Jošt (ostaj.)	7:36	12:52	5:30	Javornik	2:50	7:33	5:15
Podnart	7:51	1: 7	5:45	Žerovnica (ost.)	2:59	7:43	5:25
Otoče (ostaj.)	7:58	1:14	5:52	Lesce	3:13	7:59	5:40
Radovljica (ost.)	8:11	1:27	6:05	Radovljica	3:20	8:06	5:47
Lesce	8:21	1:37	6:16	Otoče (ostaj.)	3:33	8:19	6:00
Žerovnica (ost.)	8:32	1:48	6:27	Podnart	3:41	8:26	6:08
Javornik	8:41	1:57	6:37	Sv. Jošt (ostaj.)	3:54	8:40	6:22
Jesenice	8:51	2: 6	6:48	Kranj	4 —	8:46	6:30
Dovje	9:10	2:24	7:06	Loka	4:15	9:02	6:47
Kranjska gora.	9:32	2:46	7:28	Medvode	4:29	9:16	7:02
Rateče-BelaPeč	9:47	3: 1	7:43	Vižmarje	4:42	9:28	7:14
Trbiž	10.03	3:16	7:59	Ljubljana R. k.	4:51	9:37	7:23
Beljak j. k.	11:50	4:36	8:56	Ljubljana j. k.	4:58	9:45	7:28

Nočni čas je zaznamovan s navpičnimi črtami za minutnimi številkami in traja od 6:00 zvečer do 5:59 zjutraj.

Katoliška tiskarna
 pripravila raznoterosti
 vizitnice
 po niki cen.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) je od 10. do 16. t. m.: Novorojenih je bilo 14 (23·7‰), umrlo jih je 34 (57·6‰), in sicer 3 za ošpicami, 1 za davico, 1 za jetiko, 3 za pljučnico, 26 za različnimi boleznimi. Med umrlimi je bilo 11 tujcev, 10 v zavodih. Zbolelo je 31 oseb za ošpicami, 1 za škrlatico, 1 za vrtico, 13 za hripo. (Družbi sv. Cirila in Metoda) je podaril gospod Alojzij Vernik več knjig mnogovrstne vsebine. Razveselil nas je ta dar še posebno zato, ker svedoči, da tudi mladina gorko čuti za našo družbo. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. (Celovski magistrat pa slovenščina) Iz Celoveca se nam poroča: Vkljub razsodbi vis. upravnega sodišča, da celovski magistrat mora sprejemati slovenske dopise, zahteva tukajšnji mestni zastop vendar le kategorično, da mora „Kat. politično društvo za Slovence na Koroškem“ svojim slovenskim dopisom dodajati tudi nemški prevod!! Zdi se, kakor bi tukajšnji mestni očetje sploh ne poznali nobenega urada nad seboj, ker se za dotične ukaze ne zmenijo. Da se pa tudi Slovenci ne damo takoj ustrašiti, kaže postopanje vrlega „Katoliško-političnega društva“.

Zahvala.

Dne 19. t. m. je umrla po kratki bolezni naša 11 let stara prizrčno ljubljena in nepozabna hčerka, oziroma sestrica

Stefanija Wutscher.

Zahvaljujemo se najudaneje p. n. gospodom duhovnikom in učiteljem, sl. požarni brambi šentjernejski in vsem prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki so nam povodom bolezni in smrti predrage rajke izrazili svoje sožalje, poklonili več lepih vencev in spremili jo k zadnjemu počitku. (70) 3-1

Št. Jernej, 23. januarija 1892.

Zalujoci starši, brat in sestre.

Poslano.

"THE MUTUAL"

največja in najbogatejša zavarovalnica na svetu.

Osnovana l. 1842 na goli mejsobojnosti.

Garancijski zaklad:

367³/₄ milijonov goldinarjev a. v.

Skoro 70 milijonov goldinarjev več, kakor vsaka druga zavarovalnica,

Avstrijska filijala,

koncesijonovana od c. kr. ministerstva in jednokopravna z domačimi društvi.

Zakonita kavcija in vse rezerve avstrijskih zavarovalnic naložene so v Avstriji pri c. kr. ministerstvu in izplačevalnici.

Primera št. 12.

Polica 83.205 (St. n. l. Mathews) izdana 1868 v 44. letu na 42.500 mark, izplačana 1889 in sicer s 54.676 mark. Vsota uplačenih premij iznašala 26.855.24 mark.

Na to polico izplačana vsota reprezentuje 4¹/₄ odstotno obrestovanje uplačenih premij z obrestmi od obrestij in vrh tega je bil dotičnik 21 let za polno pomnožujočo se vsoto zavarovan za slučaj smrti.

To ni bila tontinska polica — katerih rezultate priobčujejo sedaj druge ameriške družbe — in tudi za slučaj, da se premije ne plačujejo redno, ne zapadejo že uplačane.

Od svoje ustanovitve pa do 1. januarija 1891 izplačala je „MUTUAL“ lastnikom polie več kakor 760 milijonov goldinarjev in sicer 209 milijonov za deleže od dobička.

Leta 1890. dobili so lastniki polie na deleže od dobička 6.908.980 goldinarjev. (68) 3-1

Generalno ravnateljstvo za Avstrijo:

Dunaj, I, Lobkovitzplatz 1.

Glavni zastopnik za Kranjsko:

ALOJZIJ LENČEK

v Ljubljani, na Sv. Jakoba trgu.

Malaga sekt 1876. I. vel. steklenica 1 gld. 50 kr., mala stekl. gld. —80. 46 4-1

Zdravilni malaga sekt 1862. I. vel. stekl. gld. 2-50, mala gld. 1-30.

Zlata malaga Velika steklenica gld. 2- mala gld. 1-10. Znamka španske veletrgovine.

Viñador pod jamstvom absolutne pristnosti in dobrote dobi se pri

Jos. Svobodi, lekarju

v Ljubljani na Prešernovem trgu.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 6 zobozdravnik (7) pri Hrdeckega mostu I. nadstr.

Nič več kašlja!

Staro in preizkušeno domače zdravilo so pristni

Oskarja Tietze-ja čebulni bonboni,

ki nena doma hitro pomagajo proti kašlju, hripavosti, zasliženju itd. Le posebna sestava mojih bonbonov je že porok za uspeh. Paziti je treba natančno na ime Oskar Tietze in na „čebulno znamko“, ker so tudi posnetki, ki pa so brez vrednosti in celo škodljivi.

V zveznjah à 20 in 40 kr.

Glavna zaloga: Lekarnar F. Križan, Kromeriz. — Zaloga v Ljubljani: Lekarnar Ub. pl. Trnkóczy, lekarnar L. Grečel, dalje na Kranjskem v mnogih lekarnah, prodajalnicah itd. (1399) 20-10

Križev pot

z ličnim okvirom vred. 90 em. visok, popolno izgotovljen, je na prodaj za nizko ceno

65 goldinarjev,

dalje ima v zalogi dostojno, lično izvršena

misijonska sv. Razpela ali kipe

v velikosti 2¹/₂ čevlja do 5 čevljev, in je prodaja po nastopi nizki ceni: velikost 2¹/₂ čevlja gld. 12.—, 3 čevlje gld. 20.—, 4 čevlje gld. 38.—, 5 čevljev gld. 48.—.

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar v Ljubljani,

sv. Petra cesta št. 4. 62 6-2

Kalan: POVESTI,

slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

II. zvezek

izšel je ravnokar ter se dobiva v „Katol. Bukvarni“ in Tiskarni komad po 20 kr.

Prvega zvezka je še nekaj izvodov v zalogi.

Primerno darilce.

BISENIUS, na Dunaju.

I. Singerstrasse II, I. nadstropje.

Največje

dekoracijsko podjetje države.

Kotilijonski redi in figure, plesni redi, vsakovrstne umetne in komične glave, pokrivala, volnene lasuje in brade.

Pokajoči bomboni mično in originalno opremljeni, obsezajoč cele komične obleke od papirja in pokrivala po 4 kr. komad in dražje.

Draperije iz sukna ali baržuna, lampijoni, zastave, transparenti.

Vsakovrstni grbi, emblimi društvena znamenja, popolnoma nenevarni umetni ogenj i. t. d. odbér s 100 komadi.

Kotilijonski izberí po 1 gld. in dražje. Na željo tudi v kuvertih odbrane v kateremkoli številu. — Odbor 12 komadov lampijonov z svečami gld. 1-10 in dražje. Odbéri umetnega ognja, dekoracij po 60 kr. in dražje.

Ceniki zastoj.

(4-4)

3000 komadov v obratu.

Najboljši uspeh zjamčen.

Ph. Mayfarth & Co.

Stroj za rezanje repe z nožnim stožcem, robkalnica za koruzo, mlinci za phanje in mečkanje. Specijalni mlinci za izdelovanje moke prostega koruznega phanja za konjsko krmo. Stroji za mečkanje krompirja. Stroji za rezanje krme, ki se gonijo z roko, geplom in parom. Drobilnik oljenih tropin (preše). Parnica za krmo itd. Mlatilnice, ki se gonijo z roko in drugo silo. Čistilnica za žito.

PH. MAYFARTH & Comp. tovarna za stroje Dunaj 21, Taborstrasse 76.

Ceniki zastoj in franko. — Zanesljivi zastopniki se žaló.

45 10-1

Sargove glycerinske specijalitete.

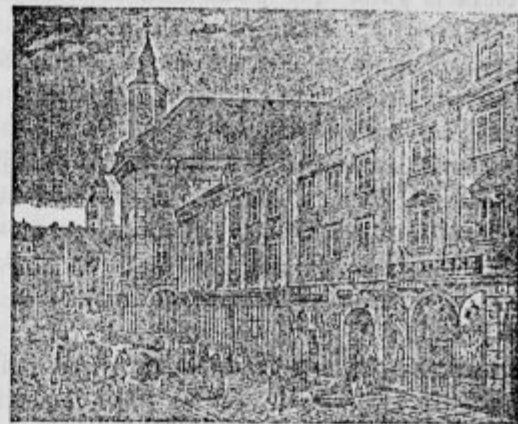
Od kar jih je izumil in uvel F. A. Sarg. rabijo jih Nje velečastva cesarica in drugi člani Najvišje cesarske hiše in mnoge tuje knežje rodbine. Priporočajo je prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, dvorni svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zdravnik za zobe Thomas na Dunaju, Meister v Gotthi itd.

Glycerinovo milo v papirji, kapicah, blanjicah in škatljicah. — Medno glycerinsko milo v lepenki. — Tekoče glycerinsko milo v flakonih. — Toaletno karbolno glycerinsko milo. — Eucalyptus glycerinsko milo. — Glycoblazol (sredstvo za pospeševanje rasti las). — Chininsko-glycerinska pomada. — Glycerinska crème. — Toaletni glycerin itd. itd. (1420) 4

KALODONT, zdravstvenooblastveno preiskušena zobna crème.

F. A. Sarg-a sin & comp., c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

Za bolne in zdrave

je najboljšo hranilno sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s pričeali najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom iz lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri Ubaldu pl. Trnkóczy-ju, lekarnarju v Ljubljani; na Dunaju imajo zalogo lekarnarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj, Hundstürmerstrasse 113; dr. Oton pl. Trnkóczy, III. okraj, Radetzkyplatz 17, Julij pl. Trnkóczy, VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (Stajarsko) Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih itd.

Trnkóczy-jeva imajo toilen rabat. (10)

Služba orgljavca

se oddá

pri farni cerkvi v Št. Jerneju na Do-
lenjskem o sv. Jurju 1892.

Prosilcem natančneje pové ondotni župnik
g. Ant. Fettich-Frankheim. 61 3-3

Nagrobne

Vence

s trakovi in napisom

evetlice

za svatovščine

šopke za altarje

vsakovrstne

krasne vence

po najnižji ceni

dobé se pri

Mariji

Podkrajšek

v Ljubljani

Špitalske ulice 9.

Vse krasno izvršeno cvetličje imam
v veliki izbiri v zalogi. 67 3-1

Za prodajalce izjemna cena.

Priznано najceneja prodaja dobrih in trajnih

šivalnih strojev.

Največja izber najboljših tu- in inozemskih
izdelkov, starih po 8 gld. in dražje, novih pa
po 25 gld. in dražje. — Vestna in realna po-
strežba je moje načelo. — Ustanovljeno 1866.

Jurij Herbst, mehanik. Dunaj, VI., Marchettigasse 18.

Leto ustanovljenja 1820.

Srebrna svetinja Pariz 1878.
Častna in priznalna diploma
Dunaj 1873.

Insam & Prinoth
St. Ulrich,
Gröden, Tirolsko,
priporočata se za

cerkvena dela
od lesa, kakor:

oltarje, lece, krstne mede-
nice, spovednice, križeva
pota, podobne svetnikov,
Kristuse, podobne za jas-
(1892) lise i. t. d. (4-3)
po najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in franko.

Naznanilo otvoritve jerm- enarske in sedlarske obrti.

Slavnemu občinstvu ljubljanskemu, mestni gospódi,
gg. izvoščkom in spošt. posestnikom z dežele usojam
si uljudno naznaniti, da sem z današnjim dnem
otvoril na

sv. Petra cesti št. 34

jermenarski
in
sedlarski obrt.

Izdelujem vsakovrstno konjsko uprežno in
opravo za ježo, jermene za stroje na pár,
kovóke itd., sploh vsa v jermenarsko stroko
vštevajoča se dela iz trpežne tvarine in solidno.
Vsakovrstne poprave in prenavljanja izvr-
šujem točno in po mogoče nizki ceni.
V obila naročila se priporoča (1483) 10-9

Franc Velkavrh,
jermenar in sedlar, sv. Petra cesta 34 v Ljubljani.

Št 1016.

66 3-1

Ustanove za invalide.

Pri maagistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane iz-
praznjeni ste

dve ustanovi za invalide na Kranjskem

po 31 gld. 50 kr. na leto.

Pravico do teh ustanov imajo oni, ki so vsled vojaške službe od
1848, leta naprej za delo nesposobni in uboštvu in pa lepo vedenje do-
kazati zamorejo.

Prošnje z dokazili o starosti, stanu, uboštvu, vedenju in pa v vojaškem
službovanji vložiti je do 10. marcija 1. pri podpisanem magistratu ali pa
pri pristojnem c. kr. okrajnem glavarstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 18. januarija 1892.

Razglas.

Na Rakeku dovoljeni so 4 letni sejmi za
vsakovrstno živino in kramarsko blago, namreč:
na dan 30. januarija, 2. aprila, 30. junija in
16. septembra vsako leto.

Prvi bode se vršil že

dné 30. januarija t. l.

(30) 2-2

Podžupanstvo na Rakeku.

Zobni zdravnik iz Berolina
univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani.

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob
nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. 38 24-2

Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Gosp. lekarničarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisanca potrjujeva s tem, da Vi že 18 let dobivate
marsalsko vino iz naših kletij in sicer vedno najboljše. Po-
oblaščava Vas, da smete to pismo priobčiti, da se potrdi resnica,
in znamujeva se z velespoštovanjem (1315) 10-9

J. & V. Florio.

V Palermu (v Italiji) decembra meseca 1891.

Št. 24.778/1891.

(31) 3-2

Ustanova.

Pri podpisanem mestnem magistratu izpraznjena je jedna Valentin
Hočevar-jevih ustanov v znesku 19 gld. 60 kr. na leto.

Pravico do te ustanove imajo v Krakovem v Ljubljani rojene po-
štene dekllice lepega vedenja, dokler se ne omožijo, po možitvi pa
še jedno leto. Prednost imajo sorodnice ustanovitelja.

Prošnje podprte s potrebnimi dokazili vložiti je tukaj do 20. febru-
varija letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 13. januarija 1892.

!Svoji k svojim!

Priznано najboljšé
in najcenejšé

čebelno-voščene sveče

priporoča

Oroslav Doleneč
v Ljubljani.

8 (10-7)

!Svoji k svojim!

Glavni zastop za Kranjsko
c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà
 v Trstu.

(Jadransko zavarovalno društvo.)

V Ljubljani, januarija 1892.

P. n.

Čast mi je naznaniti, da je dolgoletni moj prokurist gosp. Josip Steindl vsled bolehnosti izstopil iz službe in ob enem odložil podeljeno mu prokuro za glavno zastopstvo za Kranjsko c. kr. priv. zavarovalnice Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Mesto prokurista sem izročil svojemu dosedanjemu uradniku gosp.

Alojziju Jeniču

ter ga pooblastil podpisavati per procura mojo firmo za označeno glavno zastopstvo.

Priporočujé po meni zastopano zavarovalnico sl. občinstvu dobrohotni naklonjenosti beležim velespoštovanjem

IVAN PERDAN,

glavni zastopnik za Kranjsko c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

51

Velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam podpisana svoje izborna zaloga mnogovrstnega blaga za vsakoršno

cerkveno obleko

dalje krasno in trpežno izdelane

mašne plašče, pluvijale dimatike, in bandera, zastave, baldahine in banderčke pred sv. R. Telesom.

Razno blago za cerkveno perilo istotako že izgotovljeno, kakor: albe, koretlje, korporale in raznovrstne rutice imam vedno v veliki izbiri v zalogi.

Naročila na vezenje izvršujem točno ter preskrbim zamenjo, popravo in prenovljenje starega cerkvenega orodja.

V zalogi imam tudi pasarske cerkvene izdelke, n. pr.:

monštrance, svetilnice, križe, svečnike, kelihe, léstence itd.

ter izvršim naročila pošteno, točno in primerno mogoče nizkej ceni.

Velespoštovanjem

(10-5) 6 **Ana Hofbauer v Ljubljani.**

Naznanilo in priporočilo.

Usojam si slavnemu p. n. občinstvu v mestih in na deželi, zlasti prečast. duhovščini javiti, da sem z dném 1. januarija letos prevzel kupnim potom od gospé **A. Geba** pod trdko

J. Geba v Slonovih ulicah

že mnogo let poslujoči

urarski obrt.

Ob tej priliki priporočam se v obila naročila najraznovrstnejših ur in drugih v urarski obrt vstevajočih se predmetov. Mnogoletno praktično delovanje v stroki urarski je dovoljni porok za točno, solidno izvršitev in nizko ceno.

Vedno imam v zalogi v največji izbiri zlate in srebrne žepne ure, stenske in ure budilnice, ure s stolalom itd. itd. Tudi najrazličnejše zlate in srebrne verižice so cenjenim kupovalcem po različnih nizkih cenah na razpolago.

Dosedanji svoj urarski obrt v Trbovljah nadaljeval bodem kot filijalo.

Velespoštovanjem

7 (10-4) **France Čuden.**

Razprodaja

Pozor!

Gospo-

dinje

Pozor!

(20) 3

V prodajalnici
Andr. Druškoviča
 v Ljubljani,

Mestni trg št. 9/10

dobiva se po najnižji ceni

najboljša modrobela poste-

klenjena ploščevinasta

kuhinjska posoda

Tu dobiva se tudi vsakovrstno hišno

in kuhinjsko orodje po najnižji ceni.

S tem ponuja se p. n. gospodinjam, prečast. duhovščini, gostilničarjem, predstojništvom bolnišnic itd. najboljša prilika svojo hišno in kuhinjsko orodje po ceni spopolniti ali pa si novo omisliti.

Cele kuhinjske oprave za neveste od gl. 15— do gl. 200—

Vnanja naročila izvrše se takoj.

Najnižja cena!

Najnižja cena!

Razprodaja

Beljaška tovarna za stroje

Egger, Moritsch in drugovi v Beljaku

preskrbuje najsolidnejše izdelane (1497) 5-2

žagne in mlinске oprave,

vse stroje za lesnotvarinske in papirne tovarne itd., stroje in orodje za obdelovanje kovin.

Transmisije, vlitó blago in vsakovrstni strojni deli.

Vodovodi, trombne naprave, kopališčne oprave.

Na vsa vprašanja se rado voljno in točno odgovarja.

Oblastveno dovoljenje

zavod za prilepljenje razglasov

in pisarna

za posredovanje pri zasebnih opravilih.

Podpisane naznanja, da mu je vis. c. kr. deželna vlada za Kranjsko v Ljubljani z odlokom z dné 4. januarja 1892, l. št. 15338 podelila

privoljenje za napravo in oskrbovanje zavoda za prilepljenje razglasov

in

pisarne za posredovanje pri zasebnih opravilih

s pravicami, dajati razjasnila o nakupu in prodaji hišne oprave in glasovirjev, o vnaemodalstvu stanovanj, kupčij in prodajalníc, posredovati o nakupih in prodajah, pri najemih in zakupih kmetijskih posestev, mestnih hiš, graščin in selskih dvorcev (vil) in prositi veleoslavne oblastnije, zavode, podjetja in častito občinstvo posluževali se v vseh, bodisi prilepljenja uradnih ali zasebnih razglasov po ulicah mesta ali zasebno poslovnega posredovanja tikajočih zadevah mojega zavoda.

Z zagotovilom, da se hočem potruditi vsa mi dana naročila natančno in točno izvršiti, podpišem z odličnim spoštovanjem

Vekoslav Kališ

Prešernov trg št. 3.

(37 10-2)

Dunajska borza.

Dné 23. januarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	94	gld.	40	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	94	"	05	"
Zlata renta 4%, davka prosta	111	"	25	"
Papirna renta 5%, davka prosta	103	"	10	"
Akeije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1056	"	—	"
Kred. tne akeije, 160 gld.	301	"	25	"
London, 10 funtov strl.	118	"	10	"
Napoleonдор (20 fr.)	9	"	38 ¹ / ₂	"
Cesarski cekini	5	"	58 ¹ / ₂	"
Nemških mark 100	57	"	95	"

Dné 22. januarija.

Ogerska zlata renta 4%	107	gld.	90	kr.
Ogerska papirna renta 5%	102	"	60	"
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	137	"	40	"
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	149	"	—	"
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181	"	50	"
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96	"	15	"
Zastavna pisma " " 4 ¹ / ₂ %	100	"	35	"
Kreditne srečke, 100 gld.	183	"	50	"
St. Genois srečke, 40 gld.	64	"	25	"

Ljubljanske srečke, 20 gld.	24	gld.	—	kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	16	"	85	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	20	"	50	"
Salmove srečke, 40 gld.	62	"	—	"
Windischgraezove srečke, 20 gld.	57	"	—	"
Akeije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	161	"	75	"
Akoije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2895	—	"	—	"
Akeije južne železnice, 200 gld. sr.	93	"	75	"
Papirni rubelj	1	"	15	"
Laških lir 100	45	"	65	"

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kuratem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.
 4¹/₂% zastavna pisma peštanske ogerske komercionalne banke.
 4¹/₂% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

1860. l. promese

cele gl. 14¹/₂, petina gl. 4 in 50 kr. kolek.

Glavni dobitek 300.000 gld. av. velj.

Žrebanje dné 1. februarija.